

СТЕНОГРАМА

слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на тему: "Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення сфери електронних комунікацій на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень"

14 травня 2025 року

Веде слухання заступник голови комітету ШТЕПА С.С.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня всім учасникам слухань в Комітеті з питань цифрової трансформації як тим, хто присутній з нами особисто, так і тим, хто долучився до нас онлайн. Сподіваюся, добре чути тим, хто не в цій залі, так? Прошу, щоб підтвердили ті, хто у нас в Zoom, що нормально чути.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так, чути нормально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, дякую.

Шановні учасники, темою наших слухань є питання: шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення сфери електронних комунікацій на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень. У слуханнях беруть участь народні депутати України, представники органів виконавчої влади, профільних асоціацій, бізнесу, громадськості. Завданнями цієї зустрічі є обговорення питань впровадження та застосування наших галузевих законів, проблеми, які можуть ускладнити їх впровадження, та шляхи усунення таких проблем, а також стан приведення нормативно-правових актів у відповідність із положеннями Закону України "Про електронні комунікації" та Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку".

Крім того, ми розглянемо питання щодо реалізації норм, передбачених статтею 67 "Розгортання та експлуатація малопотужних базових станцій" Закону України "Про електронні комунікації".

Перед початком нашої роботи хочу озвучити регламент і дуже прошу його суворо дотримуватися. Доповідачі та виступаючі під час обговорення – до 3 хвилин. І після розгляду кожного питання ми маємо обговорення до 10 хвилин. Питань заплановано доволі багато, тому прошу всіх дотримуватися цього регламенту.

Доповідачі були зазначені в програмі, яку ви могли заздалегідь прочитати. Всіх інших бажаючих виступити як онлайн, так і офлайн прошу піднімати руку для надання вам слова.

І окремо хочу сказати, що на сьогодні особисто у мене як члена профільного комітету викликає найбільше занепокоєння те, що досі не повною мірою вирішена ситуація зі спрощеною системою оподаткування стосовно надавачів комунікаційних послуг. Бо ми знаємо, що триває доволі багато судів між надавачами комунікаційних послуг і державною, і переважно ці суди, звісно, надавачі послуг виграють. Я вважаю, що дійсно це проблема, яка потребує більш конкретного врегулювання, тому що незрозуміло чому податкова почала приблизно рік тому зовсім не так трактувати закон, який не змінювався з 2019 року. Якщо не помиляюся, ми чи в жовтні, чи в листопаді 2019 року змінили Закон України "Про електронні комунікації" і з тих пір жодних змін не відбувалося, але проблеми саме пов'язані з тим, як податкова бачить оподаткування, те, що не може бути використана спрощенка, ці проблеми виникли порівняно нещодавно.

А також хотілось би поговорити стосовно ситуації з розгортанням малопотужних базових станцій і стосовно резервного живлення, яке використовується, сподіваюсь, вже більшістю наших надавачів комунікаційних послуг, тому що ми розуміємо, що влітку, під час можливих ремонтів енергоблоків атомних станцій, все ще існує вірогідність відключень світла і хотілось би зрозуміти, наскільки наші надавачі комунікаційних послуг готові до цих епізодів, щоб наші користувачі залишались з постійним зв'язком. Давайте будемо говорити про все це.

Отже починаємо нашу роботу. І перше питання – це стан приведення нормативно-правових актів у відповідність із положеннями Закону України "Про електронні комунікації".

Запрошую до слова Юрія Йосиповича Мацика – директора директорату розвитку інфраструктури ширококутного доступу до інтернету Міністерства цифрової трансформації України.

Пане Юрію, прошу.

МАЦИК Ю.Й. Вітаю, колеги.

Відповідно до плану уряду щодо виконання Закону України "Про електронні комунікації" центральні органи виконавчої влади в галузі електронних комунікацій мають розробити 26 нормативно-правових актів. Наразі стан є такий. 6 актів вже розроблені і затверджені. Це Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження плану розподілу і

користування радіочастотним спектром", це наказ Мінцифри про затвердження методики здійснення розрахунків електромагнітної сумісності. Це наказ Мінцифри про затвердження критеріїв для віднесення електронних комунікаційних мереж до мереж широкосмугового доступу, високошвидкісних мереж та мереж високої та надвисокої пропускну здатності. А також 3 накази, що розроблені Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації – це про деякі питання якості надання універсальних електронних комунікаційних послуг, голосових електронних комунікацій у фіксованому місці, про затвердження Національного плану нумерації України та про визначення показника для визначення універсальної електронної комунікаційної послуги широкосмугового доступу до Інтернету у фіксованому місці для отримання послуги.

13 актів знаходяться в процесі розробки та погодження процедури громадського обговорення, зокрема проект Постанови Кабінету Міністрів України про затвердження правил та надання електронних комунікаційних послуг та проект розпорядження про схвалення Стратегії розвитку електронних комунікацій на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з реалізації цього плану 2025-2027 років наразі готується до направлення на розгляд Кабінету Міністрів України. Погодження центральними органами виконавчої влади уже вони і відбулися.

Проект Постанови Кабінету Міністрів України про затвердження типової методики визначення розмірів відшкодування збитків, завданих внаслідок пошкодження електронно-комунікаційної мережі з вини кінцевого користувача проходить погодження з Державною регуляторною службою України, й іншими органами вже опрацьована.

Крім того, Мінцифри підготовлено проекти нормативно-правових актів, які наразі перебувають на стадії внутрішнього опрацювання. Це проект Постанови Кабінету Міністрів України про затвердження Порядку надання безоплатного доступу до об'єктів державної та комунальної інфраструктури для розгортання електронно-комунікаційних мереж з метою забезпечення універсальних послуг. Це проект Постанови Кабінету Міністрів України про затвердження Порядку розрахунку та відшкодування компенсації збитків, пов'язаних з розгортанням електронно-комунікаційних мереж для надання універсальних електронно-комунікаційних послуг та проект наказу Мінцифри про затвердження Порядку забезпечення доступності електронно-комунікаційних послуг для осіб з інвалідністю.

П'ять актів ще заплановано до розробки у поточному році і два акти не потребується розробляти у зв'язку із прийняттям Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України" щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром.

У мене все. Це про статус розробки документів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Юрію.

Запрошую далі до слова Трощенко Вікторію – членкиню Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зав'язку.

Вікторіє.

ТРОЩЕНКО В.Ю. Дякую.

За результатами роботи Національної комісії електронних комунікацій на виконання вимог Закону "Про електронні комунікації" за останні три роки було розроблено із 120 заходів 125 першочергових заходів. В стані невиконання і в стадії виконання, ну, не розроблено, це 4 заходи, які передбачають розробку, затвердження зокрема таких документів: це перенесення номера для фіксованого зв'язку; затвердження порядку проведення конкурсу для розподілу обмежених ресурсів, нумерації; визначення вимог до радіообладнання, яке повинно використовуватись в радіомережі для того, щоб вона вважалась локальною радіомережею; а також Постанова НКЕК питання спільного розташування і використання елементів інфраструктури електронних комунікаційних мереж.

Останні три документи, озвучені мною, знаходяться зараз вже в стані розробки. Щодо перенесення номеру для фіксованого зв'язку, поки що до розробки не було приступлено. Тобто за результатами виконання і доопрацювання чотирьох заходів будемо доповідати щомісячно, як ми це і робили до цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Вікторіє.

Далі запрошую до слова Карташова Володимира Миколайовича – начальника Управління державного регулювання в сфері комунікаційних послуг адміністрації Держспецзв'язку.

КАРТАШОВ В.М. Доброго дня! На сьогоднішній день адміністрацією Держспецзв'язку в повному обсязі виконано завдання, визначені планом

організації підготовки проектів актів на виконання інших завдань, необхідних для забезпечення реалізації Закону України "Про електронні комунікації", а саме прийнято 9 постанов Кабінету Міністрів України, а також 13 наказів адміністрації Держспецзв'язку, які зареєстровані в Міністерстві юстиції України.

Із останніх заходів, які в цьому році були завершені, це на виконання пункту 15 частини першої статті 5 Закону "Про електронні комунікації" в поточному році було прийнято Постанову Кабміну № 75 "Деякі питання оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами в умовах надзвичайної ситуації, надзвичайного або воєнного стану", якою затверджено порядок створення та діяльності системи оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами загального користування та Національного центру оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами в умовах надзвичайної ситуації, надзвичайного або воєнного стану.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів.

Наскільки я розумію, у нас почалася повітряна тривога. Тож пропозиція є наступна, якщо ніхто не заперечує, ми продовжимо наше засідання, але якщо хтось бажає, ви можете спуститися в укриття. Тобто ми ж не можемо нікого тут тримати під час тривоги, це особистий вибір кожного, хто присутній офлайн.

Добре. Дякую.

Тоді ми продовжуємо. Власне запрошую до слова народного депутата України Олександра Павловича Федієнка.

ФЕДІЄНКО О.П. Дякую, Сергію Сергійовичу, за надане слово.

Дякую, Сергію Сергійовичу, за надане слово.

Я не знаю, можливо, я вже трохи долучився б під час спілкування. Бо у мене більше пропозиції, пов'язані із законодавчими змінами, законодавчі зміни, які стосуються як і поданих моїх законопроектів, які все ж таки будуть спрямовані на підсилення і покращення роботи мобільного зв'язку, який, і на мій погляд, і на погляд громадян України, є зараз незадовільний. Хоча чомусь всі оператори звітують Міністерству цифрової трансформації і регулятору, що вони щось начебто покращили. Хоча якось, навіть сьогодні буквально колеги їхали в потязі і казали, що на тій ділянці, де раніше хоч якось працював мобільний зв'язок, зараз навіть вже EDGE зник, тобто його

не існує. Ну всі живі люди і всі живуть в цій цифровій екосистемі і всі приблизно розуміють, що відбувається.

Тому, Сергію Сергійовичу, у мене така пропозиція: коли ми, може, підійдемо до якихось вже конкретних пропозицій, я хотів би наголосити на своїх майбутніх законодавчих змінах. Якщо треба, я можу зараз наголосити, закинути для майбутнього такого дискурсу. Я думаю, що багато хто бачив і читав мої одні із крайніх змін до Закону "Про електронні комунікації", які будуть стосуватися питань строку чинності ліцензійних умов. Бюджет треба, друзі мої, наповнювати, не забувайте, що зараз є війна і те, що було раніше вам як пільга надана, ну вибачайте, потрібно з цим завершувати.

І друге питання, яке ми обговорюємо з фахівцями, що відбувається зараз на ринку електронних комунікацій. І от зараз відбувається міжнародна конференція ... (*нерозбірливо*), де також ми про це говорили. Дивіться, тут всі фахівці, я впевнений, тут слухають теж фахівці, у нас існує фіксований сегмент доступу до інформації, будемо називати це так, і мобільний сегмент доступу до інформації. По суті це два різних сегмента, хоча користувач, звісно, може бути один і той самий. З точки зору тих самих наповнень до бюджету, на мій погляд і на погляд вже деяких депутатів з податкового комітету, до речі, бажано, щоб ці сегменти розвивались, не дотуючи один одного, а розвивались, як-то кажуть, в конкурентному середовищі, саме в тому сегменті, в якому вони є, мобільні з мобільними, а фіксовані з фіксованими.

Що ми зараз бачимо відбувається на ринку? Деякі гравці галузі електронних комунікацій, застосовуючи крос-субсидування, збільшуючи абонентську плату для кінцевого споживача в мобільному сегменті, там відсотків на 30, я рахував, зменшують ту ж саму абонплату для іншого користувача, який користується фіксованим доступом, це вже нерівні умови, до речі, для громадян України, і таким чином намагаються не стільки наповнювати бюджет, давати якісні послуги, скільки в майбутньому демпінгувати, монополізувати галузь ну і так далі.

Тому наступний мій буде законопроект, це саме законопроект, який буде стосуватись майбутньої заборони крос-субсидування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр.

Далі запрошую до слова Ошєрова Леоніда – голову Ради української асоціації операторів зв'язку "Телас".

Леоніде, прошу.

ОШЕРОВ Л.М. Доброго дня, дякую.

Перше хочу сказати, що я дякую за організацію такого заходу в профільному комітеті. Це нормальний майданчик, про який ми маємо говорити, в тому числі про ці проблемні питання в галузі, не тільки про розробку документів відповідно до Закону України "Про електронні комунікації".

Дуже шкода, перш ніж розпочати роботу, свою доповідь, дуже шкода, що думка народних депутатів відрізняється від думки центральних органів виконавчої влади – це Міністерство цифрової трансформації, від думки національного нашого оператора і завжди розпочинається з критики мобільних операторів. При підведенні підсумків ... *(нерозбірливо)* на першому місці завжди мобільний зв'язок. Ну не про це сьогодні.

Питання, які ми сьогодні розглядаємо під час слухань, дуже є вкрай важливими, на мою думку, і на думку всіх. Тому ми сьогодні проводимо цей захід. Заслухавши інформацію від представників державних органів з питань щодо кількості прийнятих Міністерством цифрової трансформації України, регуляторних органів, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації нормативно-правових актів, які спрямовані на виконання Закону про електронні комунікації, свідчить про те, що починаючи з січня 2022 року по цей час виконано величезний обсяг робіт. Якщо подивитися тільки зараз про НКЕК, кажу про нашого регулятора, то практично 97 відсотків виконано по виконанню того, що необхідно було зробити, 97 відсотків всіх підзаконних актів.

Слід зазначити, що вся ця робота і всі тут присутні розуміють, що вся та робота проводилась під час війни. Хочу підкреслити, що ми як профільна асоціація, я думаю і всі голови асоціацій, керівники асоціацій сьогодні скажуть і учасники асоціації "Телас" в повному обсязі були залучені до цього процесу розробки підзаконних актів, жоден документ не прийнято без громадського обговорення. Тому сьогодні від себе, я думаю, всі мене підтримають, що необхідно сказати слова подяки всім представникам державних органів, що під час війни такий обсяг робіт виконаний.

Але я хотів би сьогодні сказати також не про це. Є велика кількість законопроектів, про які Олександр Павлович сказав, що, на жаль, ускладнюють роботу операторів електронних комунікаційних мереж під час воєнного стану.

Для скорочення часу зупинюсь тільки на деяких, а саме: буквально вже зареєстровано три законопроекти з питань заборони автоматичного

продовження строку дії ліцензій на користування радіочастотним спектром та дозволів за користування ресурсом нумерації, в тому числі на виконання умов ліцензій. Вже є три законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді. Відповідні зміни, які були внесені з цього питання, а саме останній законопроект 13196, в який вносили зміни щодо відновлення надання адміністративних послуг, продовження строку дії ліцензії на користування радіочастотним спектром та дозволів на користування ресурсом нумерації, ці всі законопроекти, які зараз зареєстровані у Верховній Раді, вони запроваджені законом України, який був у серпні 2022 року прийнятий разом, всіма тут учасниками, разом з вами були опрацьовані і прийняті під час дії воєнного стану, і це було правильно. Тому що відповідні зміни були частиною загальної державної політики щодо підтримки суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану з урахуванням особливостей регулювання сфери електронних комунікацій. Зараз ми всі продовжуємо наполягати на тому, що треба цей мораторій відмінити.

В умовах воєнного стану кошти, які в умовах мирного часу були направлені на оплату і продовження ліцензій, спрямовуються зараз, і всі це добре знають, на виконання завдань держави для цілей національної безпеки, зокрема на виконання вимог щодо сталості мереж, на випадок блекаутів і таке інше. Я не буду тут говорити, що зроблено і що робиться зараз: і дизель-генератори, і акумулятори практично на кожній базовій станції.

На думку експертів асоціації, відміна автоматичного продовження ліцензії на користування радіочастотним спектром та дозволів на номерний ресурс, звісно, забирає фінансовий ресурс у операторів, який необхідний для виконання цих завдань, про які я вже сказав.

Слід звернути увагу, я хотів би нагадати всім присутнім народним депутатам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Леоніде, я перепрошую. Давайте скорочувати виступ, бо регламент все-таки, нагадую.

ОШЕРОВ Л.М. Я вже зараз закінчую. Я хочу сказати, що тільки в нашій сфері, в інших сферах економіки залишається пролонгація, а в нашій сфері – у галузі електронних комунікацій – чомусь не подобається така справа. Я зараз завершую.

Асоціацією надіслане звернення до комітету з цього питання щодо недоцільності включення цього проекту закону, про який я зараз говорив.

Також надіслані до комітету пропозиції до рекомендацій комітетських слухань. Тому я для скорочення часу зупинятися на цьому не буду.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Леоніде, дякую вам за доповідь.

Ваші пропозиції і рекомендації дійсно будуть уважно вивчені і взяті до відома.

Я хочу відреагувати лише на два конкретні моменти, які ви зазначили. Перш за все, ви сказали, що деякі законопроекти заважають операторам працювати. Але 13196 це лише саме законопроект, а не закон діючий, він був тільки зареєстрований у Верховній Раді і він навіть не пройшов, наскільки я пам'ятаю, розгляд у нашому комітеті. Тому поки що він заважати нічому не може.

І друге, на що я би хотів звернути увагу. Ви сказали, що позиція народних депутатів не завжди уніфікується з позицією державних органів і установ. Можу тут вам сказати, що я з вами не погоджуюсь із цим, тому що позиція народних депутатів, принаймні членів нашого комітету, майже завжди така сама, як і у Міністерства цифрової трансформації, яке ми повністю підтримуємо в усіх їх ініціативах, що пов'язані як з цифровізацією нашої держави, з її вступом до Європейського Союзу і відповідними ініціативами, в тому числі європейським роумінгом, так і з тим, що стосується роботи наших надавачів комунікаційних послуг. Я би сказав, що тут ми працюємо в унісон і я не бачу розходження позицій народних депутатів з позицією Міністерства цифрової трансформації.

Все інше почуто. Дякую вам за доповідь.

І переходимо далі. У нас ще буде обговорення цього питання. Прошу...

ОШЕРОВ Л.М. Сергію Сергійовичу, дякую вам. Хочу звернути вашу увагу, що дійсно свого часу держава допомогла, надавши відповідно мораторій. Але мораторій не може бути безкінечним. Вже три роки, хочу нагадати, відбувається цей мораторій. Тому так, ми допомогли як держава, але треба повертатися до діючого законодавства і платити податки, все інше, наповнювати бюджет для наших Збройних Сил України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо далі. Я запрошую до слова Плачинду Дениса Анатолійовича – директора з корпоративного управління ПрАТ "Фарлеп-Інвест". Пане Денисе.

ПЛАЧИНДА Д.А. Дуже дякую за слово.

Шановний Сергію Сергійовичу, колеги, у нас є три ключові питання, які ми хочемо підсвітити на сьогоднішньому засіданні. Перше з них, це доступ до об'єктів інфраструктури. Дуже часто бувають у нас непоодинокі випадки, коли ми отримуємо відмови у допуску для будівництва інтернет-мереж по технології GPON, і це дуже такий масовий ефект у нас маємо на сьогодні по всіх регіонах країни. Просто відмовляють в доступі в зв'язку з тим, що там немає потреби в додатковому операторі, потім встановлюють плату за доступ, яка в рази, навіть в десятки разів більше, ніж встановлено Законом про доступ. І таким чином виходить, що ми в дуже багато будинків, об'єктів будівництва не можемо потрапити, і це питання доступу.

Таким чином ми пропонуємо включити до рекомендації комітетських слухань наступне, щоб Міністерство цифрової трансформації разом з НКЕК, а також з учасниками ринку розробити проект Закону про внесення змін до Закону України від 7 лютого 2017 року 1834 "Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж" для спрощення доступу до таких об'єктів, в тому числі внесення змін до Закону про ОСББ та Закон про ЖКГ. Це перший такий дуже хвилюючий нас момент.

Інше питання – це кабельна каналізація. 7 червня 2024 року на підставі рішення НКЕК втратив чинність порядок регулювання тарифів надання в користування кабельних каналізацій та спецзв'язку операторів телекомунікацій і цей порядок втратив чинність, оскільки чинна редакція Закону України "Про електронні комунікації" не передбачає такого повноваження комісії як затвердження порядку формування тарифів на кабельну каналізацію. За відсутності порядку 30 квітня 2025 року комісією в постанову 282 були ухвалені зміни до граничних тарифів надання в користування кабельних каналізацій. І це виникають суперечки з ринком і там з учасниками цього ринку, і таким чином ми переконані в тому, що з метою забезпечення ґрунтовності і відкритості передбачуваності формування тарифів на кабельну каналізацію та зв'язку має бути прийнятий відповідний закон, який надає повноваження комісії, зокрема є закон № 12094, який від 4 жовтня 2024 року про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електронних комунікацій, який передбачає надання надання НКЕК повноважень розроблення та затвердження порядку регулювання та встановлення граничних тарифів на кабельну каналізацію. І цей законопроект був прийнятий за основу 17 грудня

2024 року. Тому просимо вас включити до рекомендацій комітетських слухань це питання та врегулювати такий пробіл, який має бути врегульований для того, щоб був прозорий підхід до цього питання.

І третє питання. Як ви сказали на початку, це питання внесення змін до Податкового кодексу України, тому що в нас на сьогодні є Закон "Про електронні комунікації" і на підставі нього прийняти інші нормативно-правові акти, які містять нову термінологію, які не синхронізуються з даним законом і з Податковим кодексом. А також є орієнтовний перелік послуг для постачальника електронних комунікацій.

Таким чином ми просимо внести відповідні зміни до Податкового кодексу і всіх цих нормативних актів для того, щоб синхронізувати цей аспект і для цього просимо включити до рекомендацій комітетських слухань це питання, щоб синхронізувати ці нормативно-правові акти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денисе Анатолійовичу, дякуємо вам за ґрунтовну доповідь.

Я хочу одразу надати відповідь по декількох питаннях. Те, що стосується доступу до об'єктів інфраструктури, ще понад 5 років тому у Верховній Раді був зареєстрований законопроект 2042, який власне мав вирішити комплексно ці питання. І я особисто за нього голосував "за" в сесійній залі. Але, на превеликий жаль, забракло голосів на цей законопроект і він був відхилений. І я розумію, що мабуть перспектива проходження цього законопроекту на сьогодні, можливо, якщо не нульова, але дуже близька до цього. І імовірно, що ці законодавчі зміни ми під час дії воєнного стану ухвалити вже не зможемо.

Разом з тим моя пропозиція наступна. Ви можете, будь ласка, підготувати звернення до мене особисто як заступника голови комітету з приводу тих питань, які ви озвучили, наприклад, щодо відмови у доступі або створенні неконкурентних неринкових умов, щоб відмовити вам у доступі. Опишіть конкретно всі ці факти, надайте необхідні документи і я власне звернусь до тих органів і установ, які будуть або зазначені у вашому зверненні, або, скажімо так, будуть до них дотичні, і від себе особисто направляю, як народний депутат України направляю депутатське звернення до всіх установ, і можливо це хоч якимось чином зможе цю ситуацію вирішити.

І стосовно законопроекту 12094, він готується до розгляду у другому читанні, дійсно ми про цей законопроект пам'ятаємо. Якщо не помиляюсь, ми голосували за нього десь у грудні 2024 року, порівняно нещодавно, і є

ймовірність того, що вже влітку цей законопроект буде розглянутий в сесійній залі в другому читанні. Тож це питання на контролі.

Дякую вам.

ПЛАЧИНДА Д.А. Сергію Сергійовичу, дуже дякую вам за підтримку і за допомогу. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі запрошую до слово Савчука Олександра Михайловича – голову правління Інтернет Асоціації України. Пане Олександрє.

САВЧУК О.М. Доброго дня, колеги!

Дуже дякую за можливість виступити на цих слуханнях. Буду намагатися дуже коротко, навіть менше 3 хвилин, основні думки сказати.

Можна почати, мабуть, із Закону про доступ. Минулі слухання і попередня робота комітету, вона була досить плідною і призвела до прийняття цього закону. Але потрібні певні доопрацювання, вже попередні доповідачі про це казали. І нам необхідно доопрацювати цей закон, доопрацювати і впорядкувати відносини зі ОСББ та з управляючими компаніями. Це перший момент.

І другий момент, очевидно, що потрібно ввести якимось чином відповідальність за невиконання цього закону, тому що це, мабуть, найбільша проблема, яка зараз є. І навіть при наявності закону його невиконання не несе потім ніяких наслідків. По цьому питанню я хочу зауважити, немає жодних різних розумінь у всіх операторів: і у маленьких і у великих, там у мобільних і у фіксованих. І відповідно по першому питанню хотілось би активізувати діяльність робочої групи з питань доступу при комітеті.

Наступне питання – це питання спрощеної системи оподаткування. Це дійсно важливе питання і, Сергію Сергійовичу, я вам дякую, що ви навіть у вступному слові згадали про цю проблему. На погляд Інтернет Асоціації, та ситуація, яка є, вона поза рамками правового поля знаходиться і спрощена системи оподаткування все ж таки повинна існувати і повинна бути можливість постачальникам електронних електронних комунікацій її використовувати.

Якщо коротко, тут пропозиції дві може бути: або звернутись до Міністерства фінансів з пропозицією надання узагальненої податкової консультації з цього питання, або відповідні зміни в Податковий кодекс

внести, які однозначно дозволять трактувати те законодавство, яке є. Тому що наразі все ж таки це не в правовому полі вирішується.

І третє питання, про яке хотілось би сказати. Це про демпінги, про крос-субсидування. Це дуже важлива проблема і потрібно якось налагоджувати механізми стосовно протидії цьому – демпінгу, перерозподілу ресурсів між видами діяльності і в результаті чого, якщо ми не боремось з цим, утворюються монополії, відповідно падає різноманітність на ринку електронних комунікацій, і як наслідок, падає сталість цього ринку, сталість надання електронних комунікаційних послуг. Також це частково призводить до інших проблем, я зараз не буду казати про ці проблеми.

І відповідно тут, ну, по-перше, можливо можна законодавчо це якимось чином урегулювати і відповідні законопроекти зробити, а також ми пропонуємо звернутись все ж таки до Антимонопольного комітету України вкотре з метою того, щоб він посилив все ж таки свою участь у забезпеченні засад економічної конкуренції, яка наразі страждає.

А друга проблема, яка виникає, вибачте, я не сказав, стосовно демпінгу. Це те, що ринок не може зростати і відповідно зменшуються податкові нарахування з цього ринку. Ну відповідно, якщо ціни падають, падає ринок, падають податкові нарахування, а це важливо дуже під час війни. Я думаю, що ми це все розуміємо.

У мене все. Ось ці три питання ми вважаємо найважливішими.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Я одразу відповім до декількох пунктах. Якщо не помиляюсь, наш комітет вже відправляв офіційне звернення до Мінфіну і до Податкової з приводу роз'яснень. І, на жаль, ті роз'яснення, які ми отримали, вони, скажімо так, не задовольнили нас повною мірою. Те, що там було написано, наскільки я пам'ятаю, позиція у Мінфіну була проста і у податкової, що дійсно спрощену систему використовувати надавачі комунікаційних послуг не можуть, якщо не помиляюсь, там було так. Але за підсумками сьогоднішніх слухань ми можемо відправити додаткове звернення і, можливо, ми отримаємо якусь більш ґрунтовну відповідь.

Стосовно змін до законодавства. Не впевнений, що це правильний шлях, адже давайте згадаємо, що останні зміни до Закону України про електронні комунікації були ухвалені в 2019 році, а проблема, яка пов'язана зі спрощеною системою оподаткування, вона з'явилася чи у 2023-у чи у 2024 році. Тобто три або чотири роки ця проблема не існувала, жодних змін в

законодавстві не відбулось, і потім виникла ця проблема. Тобто очевидно, що скоріш за все питання полягає не в самому законодавстві, а в тому, що змінилася чомусь його трактовка з боку податкової. Але я не впевнений, що це потребує саме законодавчих змін, тип паче, що це процес, як ми з вами розуміємо, доволі нешвидкий.

І хотів би додатково прокоментувати те, що ви кажете стосовно демпінгу і стосовно зменшення надходжень до бюджету. Як на мене, тут проблема полягає ще в тому, що знижується якісь зв'язку для кінцевих споживачів і відбувається певна монополізація ринку. Тому що, наприклад, я можу сказати, що до мене звертаюся громадяни, які кажуть, що в їх будинках послуги зв'язку надає лише одна компанія. Не будемо називати конкретні назви, але, менше з тим, одна компанія. І це у величезному місті – в столиці України Києві.

Для прикладу, я сам народився і жив в Запоріжжі і представляю виборчий округ із Запоріжжя. І там у провінційному, порівняно з Києвом, містечку, у місті, яке знаходиться в 40 кілометрах від лінії фронту, там в моєму будинку щонайменше чотири компанії надають послуги зв'язку. Це сьогодні, саме під час великої війни, повномасштабної. А можливо і більше чотирьох компаній, я це питання не вивчав так глибоко, тому що у мене інтернет постійно є вже від однієї компанії, вже понад 10 років користуюся послугами і він мене задовольняє.

Тобто це показує, що ситуація насправді не досить правильна, тому що якщо у невеликих містах є конкуренція, то в великому місті вона має бути ще більшою, а не відсутньою навпаки. І, крім того, я знаю, що дуже часто в тих випадках, коли в тому чи іншому будинку послуги надає одна компанія, вона навіть не пропонує GPON або інші способи підключення до інтернету, які передбачають можливість користування зв'язком при відключеннях світла, що є доволі великою проблемою для споживачів в умовах блекаутів, які вже були і під час повномасштабної війни, і можливо, сподіваємось, що ні, але, можливо, що вони будуть знову. Тому тут треба звернути увагу не тільки на зменшення податкових надходжень до державного бюджету, але і на те, що страждає якість зв'язку для кінцевих споживачів. Ось те, що мене дуже турбує.

Дякую вам.

Олександр Павловичу, будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П. Я маленьку репліку для всіх присутніх. Можливо, хто не володіє цією інформацією, і шановному головуєчому доведу. Дивіться,

зараз у судах розглядається приблизно 200 справ суб'єктів господарювання сектору електронних комунікацій до податкової. Понад 75 справ вже є виграшними, тобто це ті справи, які суб'єкти, які мають послуги електронних комунікацій, виграли. І понад 25 відсотків справ пройшли апеляцію, тобто податкова їх зобов'язана буде виконати.

Тому, дивіться, ну я вважаю, що, дякую, до речі, НКЕК, яка зайняла принципову позицію, я вважаю, що настав той час, коли і Міністерство цифрової трансформації, і профільний комітет також повинен зайняти відповідну принципову позицію, а далі хай вже правоохоронні органи розбираються, чому Міністерство фінансів, там інші створили такий колапс, який зараз вирішується тільки в судовому порядку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Далі прошу до слова голову Ради асоціації Телекомунікаційної палати України Попову Тетяну Володимирівну. Пані Тетяно.

ПОПОВА Т.В. Всіх вітаю.

Я підтримую там виступи попередніх доповідачів. А зі свого боку хочу зупинитись на такому законопроекті, який зараз внесено вже у Верховну Раду, як 13119. Цей законопроект, також як і попередній законопроект 12112, який був відхилений парламентарями та спричинив резонанс і повну непідтримку від бізнесу, ставить під загрозу стійкість і стратегічну спроможність галузі забезпечувати зв'язок в умовах війни. Він пропонує вже зараз скасувати відтермінування виконання умов нових ліцензій, саме тих, які були видані під час воєнного стану.

Ми вважаємо, що цей законопроект потребує ґрунтовного доопрацювання через фаховий діалог і узгодження з реальними можливостями операторів.

По-перше, мобільні оператори вже істотно перевантажені фінансовими зобов'язаннями. Минулого року були підвищені рентні ставки та скасовані понижувальні коефіцієнти. Впровадження режиму "Роумінг як вдома", воно теж не сприяє доходам операторів. Це мінус мільярди гривень. Колосальні трати несуть зараз оператори на забезпечення роботи мереж в умовах блекаутів. Досі не відмінено податок на розкіш, оці 7,5 відсотка від надання послуг мобільного зв'язку. І ніхто не збирається його скасовувати чи переглядати. Зараз ще й розглядається ініціатива Нацкомісії з регулювання у сферах електронних комунікацій для запровадження нового збору з ринку до

півтора процента внеску від загального доходу для фінансування ... *(не чути)* регулятора.

По-друге, всі фінансові ресурси наразі оператори спрямовують перш за все на підвищення автономності роботи мереж під час відключень. Тому що нас, можливо, вони чекають влітку, коли вийдуть на ремонти атомні електростанції.

І, по-третє, ми вважаємо, що рішення повинні бути послідовними і передбачуваними, державні рішення, тому ми пропонуємо в протоколі чи у рекомендаціях комітетських слухань запропонувати організувати робочу зустріч і фаховий розгляд законопроекту 13119 для обговорення ... *(не чути)*, вектору доопрацювання і пошуку рішення, яке влаштує і ринок, і законодавців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяно, дякую.

Ваша позиція по 13119 почута, взята буде до відома.

Далі запрошуюю до слова Наталію Іванівну Клітну – голову правління Асоціації правовласників та постачальників контенту.

Пані Наталю, вітаю вас!

КЛІТНА Н.І. Шановні колеги, дякую за можливість виступити.

Дуже багато вже було сказано про спрощену систему оподаткування, саме на ній я хотіла зосередитися. Повністю підтримую позицію Сергія Штепи, там Олександра Федієнка саме про, і ми також просимо слухання в своїх рекомендаціях відобразити необхідність звернення до Міністерства фінансів України, до Кабінету Міністрів України з проханням затвердити узагальнюючу податкову консультацію, яка б чітко відповідно з урахуванням рішення судів, які були прийняті, в тому числі і рішення Верховного Суду України по справі "Теленавігатор", з врахуванням офіційної позиції регулятора НКЕК зазначив у своїй узагальнюючій податковій консультації про можливість за певних умов, які будуть в рішеннях судів, в офіційній позиції НКЕК, можливість працювати на спрощеній системі оподаткування.

Я одразу просто знаю, що буде казати Мінфін, і я вже з ними розмовляла. Вони будуть говорити про те, що Експертна рада Мінфіну вже розглядала це питання в березні 2024 року і прийняла рішення, що неможливо без внесення законодавчих змін надати таку консультацію. Але я звертаю увагу всіх присутніх на те, що ситуація через рік, вона кардинально змінилася, бо у нас є судова практика. Дуже велика судова практика. І в тому

числі рішення Верховного Суду України, яке зобов'язано відповідно до 13 статті Закону України "Про судоустрій і статус суддів" бути імплементовано в практичну діяльність податкової, Міністерства фінансів України і навіть є дружні експерти Експертної ради при Мінфіні, які готові, якщо сама податкова не захоче, ініціювати таку узагальнюючу податкову консультацію. Це перше.

Друге. Підтримую обома руками своїх колег щодо необхідності удосконалення законодавства у сфері відносин доступу до інфраструктури.

Однак, що турбує наших операторів саме в асоціації? У мене є окреме доручення от вам сказати про те, що треба вже думати про мирний час, що, можливо, буде припинення військового стану, і зараз, під час війни, діє пільговий тариф за одну опору електричну, це 10 гривень, після війни він автоматично зросте до 24 гривень. Це зробить інтернет для громад недоступним, це заблокує програму впровадження універсальної послуги у сфері електронних комунікацій.

Я знаю, що це питання надскладне, але я вірю в наш комітет, в наших фахівців, в Міністерство цифрової трансформації, депутатів – на це питання потрібно дуже звернути увагу і вже зараз починати обговорювати з Міненерго про те, яким чином буде формуватися плата за доступ до опор, бо це буде мати принципове значення саме для міської місцевості, ну, не для великих міст, а для всіх решти населених пунктів. Є кардинальна пропозиція все ж таки відійти від тарифу в розрахунку до мінімальної заробітної плати. Я не знаю, справа в самому тарифі. І вже зараз, на мій погляд, треба розпочинати про це думати.

Ще одне питання. Був прийнятий дуже чудовий документ, дякую Сергію Штепі, Олександрю Федієнку, який першим був ініціатором, Закон 3454 про заборону демонтажу під час військового стану. Три місяці, він вступив в дію 5 січня, уряд лише 6 травня прийняв Постанову 523 щодо доступу до об'єктів електроенергетики. Решта, особливо правила доступу до об'єктів будівництва, наприклад, досі не оновлено в зв'язку з цим законом. Решта теж нормативно-правових актів не оновлені.

Тому я дуже прошу за результатами цих парламентських слухань надіслати відповідним профільним міністерствам або просто Кабінету Міністрів про стан виконання приведення нормативно-правової, підзаконних актів на виконання цього закону.

У мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталіє.

Якраз хотів сказати, що вже регламент потребує завершувати. Те, що ви сказали, мною зафіксовано. Ми підготуємо з боку нашого комітету відповідні звернення.

Далі. Хотів би спитати, чи є необхідність або бажання щось додати з приводу саме цього питання у адміністрації Держспецзв'язку чи у представника Міноборони, чи є така необхідність ще щось додати? Ні?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ні, тоді, шановні учасники, чи є ще охочі взяти слово, чи є в когось, можливо, питання чи додаткові коментарі? Якщо є, то давайте піднімати руки. Я нагадую вам, за регламентом у нас є до 10 хвилин на додаткове обговорення цього питання, якщо є потреба, якщо ні, то ми перейдемо одразу до наступного питання.

Дякую.

Наскільки я розумію, з цього питання більше немає охочих виступити. Тоді ми переходимо до другого питання. Це стан приведення нормативно-правових актів у відповідність із положеннями Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку".

І знову надаю слово пані Вікторії Трощенко – членкині Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку.

Пані Вікторіє, прошу.

ТРОЩЕНКО В.Ю. За результатами роботи із 106 заходів, які необхідно було виконати на виконання Закону України про НКЕК, вже виконано на сьогодні 103 першочергових заходи, що складає 97,2 відсотка від загальної кількості, і потребує опрацювання тільки 3 заходи: перший захід, це розроблення Порядку моніторингу рівня тарифів (цін) на універсальні електронні комунікаційні послуги; затвердження складу Конкурсної комісії з відбору членів НКЕК; і розроблення Порядку надання інформації, здійснення контролю за виконанням вимог для належного управління ризиками з метою забезпечення інформаційної безпеки, забезпечення кіберзахисту об'єктів сфери електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку.

Порядок моніторингу рівнів тарифів знаходиться зараз в опрацюванні, інші два заходи стоять в черзі до виконання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Вікторіє.

Далі запрошую до слово пана Леоніда Ошерова – голову Ради Української асоціації операторів зв'язку "Телас".

Пане Леоніде.

ОШЕРОВ Л.М. Дякую.

Що можна сказати, щоб не повторюватися? Насправді 97 відсотків всіх підзаконних актів відповідно до Закону про національного регулятора відпрацьовано. Ми брали активну участь в цьому, причому в робочому порядку всі документи відпрацьовувались.

Тому, я вже казав, висловити тільки вдячність комісії за те, що стільки багато під час війни відпрацьовано документів. Але, користуючись тим, що по цьому питанню у мене все, я хочу сказати, всі сьогодні багато кажуть про доступ. Всі профільні асоціації отримали від Міністерства цифрової трансформації розроблений Міністерством цифрової трансформації про внесення змін до Закону про доступ цілий проект закону, який відпрацьований в тому числі всіма профільними асоціаціями. Тому звісно ж, Офіс ефективного регулювання брав участь у цій розробці. Це проаналізовано, європейський доступ. Цей законопроект зараз знаходиться в Міністерстві цифрової трансформації, він нами знову також був відпрацьований ще раз разом з Мінцифрою, і разом з Офісом BRDO і надіслано в Міністерство цифрової трансформації.

Якщо цей законопроект буде зареєстрований і розглянутий в комітеті і на пленарному засіданні Верховної Ради, то це буде добре. Там всі питання, які надавали профільні асоціації, всі там враховані.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Леоніде, дякую вам за доповідь.

Хочу сказати від себе, що коли цей законопроект буде зареєстрований і надійде до нашого комітету, то ми його будемо розглядати якомога швидше, бо ми розуміємо необхідність забезпечення доступу для всіх надавачів комунікаційних послуг.

Але я хочу знову акцентувати увагу на тому, що подібний законопроект нами розглядався ще 5 років тому і, на жаль, бракувало голосів. Тому у випадку, якщо він буде зареєстрований і потрапить до сесійної зали

Верховної Ради України, потрібна, скажімо так, масштабна кампанія з підтримки цього законопроекту і з боку всіх надавачів послуг, абсолютно всіх. Я вважаю, що весь ринок має це підтримати, тому що це в інтересах кожного оператора.

Також я думаю, що і ваша асоціація, і всі інші профільні асоціації та органи мають робити все можливе, щоб пояснити людям, чому цей законопроект важливий. Тому що проти цього законопроекту виступають власне деякі асоціації, ОСББ, деякі його підтримують, а деякі ні. І через це створюється, скажімо так, певне інформаційне поле, яке негативно відображається на кількості голосів за цей законопроект. Принаймні так було 5 років тому. Тож у разі, якщо цей законопроект дійсно дійде до стадії розгляду, я дуже прошу його підтримати інформаційно, медійно – усіма можливими способами.

Від себе особисто знову ж таки повторю, що за 2042 п'ять років тому я голосував "за" в сесійній залі. Я розумію важливість цього законопроекту, тому я його підтримав. Але, скажімо, один мій голос нічого не вирішує, а вирішує голос всієї Верховної Ради України, має бути їх, цих голосів, щонайменше 226. І саме в цьому полягає головна проблема.

Олександрє Павловичу, ви хотіли щось...

ФЕДІЄНКО О.П. Сергію Сергійовичу, я не вмію так толерантно, як ви, казати, я вам відверто кажу. Комітет з нацбезпеки, він такий, трошки жорсткий.

Леоніде Михайловичу, Денисе Анатолійовичу, і всі інші, ви багато кажете про доступ, але ви тільки кажете про це. Все, на що вас вистачає, це казати. А вам треба, як сказав Сергій Сергійович, працювати з депутатами. Можливо, навіть застосувати трошки ті механізми, які були застосовані для знищення малого та середнього бізнесу. Наприклад, можна спробувати через Міністерство фінансів і податкову зробити, щоб всі ОСББ були платниками ПДВ, і тоді, можливо, вони будуть більш, як-то кажуть, комунікабельними, і в парламенті в тому числі. Тому застосовуйте всі методи, не тільки майданчик Комітету цифрової трансформації, а всі майданчики для того, щоб у нас з Сергієм Сергійовичем було 224, бо два голоси у вас уже є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я ще хотів би додатково підкреслити, що якщо ми говоримо про законопроект про доступ, то дуже важливо переконати саме громадянське суспільство в тому, що це буде корисно для кінцевих споживачів, що

споживачі зможуть отримати або більш якісні послуги, або ті ж самі послуги, які вони вже мають, але за меншою ціною, тому що буде існувати ринкова конкуренція, яка власне буде призводити до того, що хтось знизить ціни для того, щоб привернути більшу увагу користувачів. Тобто у виграші будуть конкретно кінцеві споживачі. Треба до них, до всіх громадян, які користуються інтернетом, доносити цю точку зору, що вони від цього виграють. І якщо буде 99 відсотків суспільства цю законодавчу ініціативу підтримувати, то, звісно, що навіть ті, хто буде проти, їх голоси, скажімо так, не будуть визначальними для переконання парламентарів.

Дякую.

Прошу далі до слова пана Олександра Михайловича Савчука – голову Правління Інтернет Асоціації України.

САВЧУК О.М. Дякую.

Перепрошую, там Леонід Михайлович хотів репліку якусь дати, то може дати йому можливість?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми в кінці обговорення питання обов'язково надамо можливість для репліки. А зараз, пане Олександр, прошу все-таки вас. Пана Леоніда ми ще послухаємо.

ОШЕРОВ Л.М. Можна, да? Олександр Павловичу хотів би сказати і Сергію Сергійовичу, не потрібно шукати ніяких майданчиків, не потрібно ходити і народних депутатів умовляти, що треба прийняти цей законопроект. Тому що цей законопроект розроблений Міністерством цифрової трансформації разом з Офісом ефективного регулювання BRDO, з нами всіма, профільними асоціаціями, відповідно до регламентів Європейського Союзу. І чого умовляти? Ми ж ідемо в Європу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Леоніде, знову ж таки, я особисто, як я вже казав, був "за", є "за" і буду "за", якщо цей законопроект буде в сесійній залі, але, окрім мого "за", вам треба ще 225 інших "за" – ось в чому полягає питання.

Дякую.

Все-таки передаю слово пану Олександру.

САВЧУК О.М. Дуже дякую за можливість виступити і по другому питанню. По другому питанню, в принципі один пункт, який хотілося підсвітити, це виникнення регуляторного збору на всю галузь електронних комунікацій, це по суті поява нового податку або нового акцизного збору. І відповідно дуже насторожено галузь відноситься до цієї події.

Поки що це не сталося, але в будь-якому разі ми розуміємо ті проблеми, які є у НКЕК, розуміємо і необхідність там і європейської інтеграції і відсутність фінансування і так далі. Але все ж таки Інтернет Асоціація вважає, що так швидко і таким чином такі речі робити не можна. І ми пропонуємо все ж таки на базі НКЕК створити робочу групу стосовно цього питання з залученням і комітету, представників комітету, і Мінцифри, і інших державних органів, і профільних асоціацій для того, щоб якимось чином це питання було врегульовано прийнятним чином для всіх учасників ринку. Коротко, мабуть, ось таким чином.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Далі я запрошую знову до слова Тетяну Володимирівну Попову – голову Ради асоціації Телекомунікаційної палати України.

Пані Тетяно, прошу.

ПОПОВА Т.В. Добрий день ще раз!

Дивіться, я стосовно також питання, яке підняв тільки що пан Олександр. Ми загалом безумовно підтримуємо, що наш регулятор повинен бути інституційно і фінансово незалежним, як того вимагають європейські практики. Але до того проекту закону, який розроблений НКЕК і зараз обговорюється, я так розумію, що його розглядають і там в Кабінеті Міністрів, зокрема Мінцифра, і вже проведено одне засідання з громадського обговорення цього законопроекту.

У нас до цього проекту є низка питань і зауважень, які потребують обговорення і розв'язання. По-перше, ми вважаємо, що законопроект повинен пропонувати ринку якісь переваги від запровадження низки регулювань. Наразі ми цих переваг не бачимо в законопроекті.

Далі. Якщо і вводити такий податок, то він має вводитись не раніше, ніж з 1 січня року наступного після року, в якому буде припинено або скасовано військовий стан. Бо в іншому випадку це призведе до негативних наслідків для всієї галузі в період економічної кризи, тому що додаткові витрати можуть просто добити вже галузь – то одні потрясіння, то інші.

Далі. Порядок визначення ставки зараз пропонується визначати самою НКЕК. Ну, мені здається, не тільки я так думаю, що це якимось чином не зовсім етично. Ми вважаємо, що або Кабінет Міністрів має затверджувати цю ставку. І при цьому попередньо було б непогано, щоб бюджет, який буде захищати НКЕК, проходив публічне обговорення і при НКЕК була створена громадська рада, яка мала би змогу якимось чином теж приймати участь в опрацюванні бюджету на наступний рік.

Комісія з регулювання електронних комунікацій, вона посилається на те, що вже є такий збір у НКРЕКП, але я наголошую на тому, що базою нарахування ставки у НКРЕКП є чистий дохід, а не загальний дохід платників цього внеску.

Далі. Сплачувати внесок мають всі без виключення суб'єкти, діяльність яких регулює НКЕК, незалежно від розміру, і в тому числі оператори поштового зв'язку. Їх там легко виокремити, можна зробити ту ставку якоюсь диференційованою в залежності від сфери, в якій працюють компанії, які регулює НКЕК, але платити мають всі.

Ну і саме ставка у півтора процента, яка зараз фігурує в законопроекті, вона є неприйнятно високою. От з ким я не розмовляла, всі вважають, що ну до пів відсотка максимум, і то безумовно якщо буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяно, дуже перепрошую, регламент, нагадую.

ПОПОВА Т.В. Все. Я вже все.

Тому я прошу комітет організувати розгляд законопроекту, якщо він поступить до вас, і до кінця воєнного стану доопрацювати його положення з урахуванням думки ринку та консультацій міжнародних експертів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, пані Тетяно. Звісно, коли він до нас надійде, ми будемо ініціювати його обговорення. Це без питань, звісно.

Шановні учасники, чи є ще охочі взяти слово, щось сказати з цього питання? Я так розумію, що є охочі.

Хоче висловити свою точку зору Сергій Бойко – представник Телекомунікаційної палати. Так?

БОЙКО С.Ю. Ні. Просто, на жаль, Сергію Сергійовичу, я підняв руку трошки раніше, коли обговорювалось перше питання, а воно висвітилося

трошки пізніше, коли ми обговорювали вже відповідь на друге питання щодо НКЕК.

Але з першого питання, якщо дозволите, я два слова скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, давайте.

БОЙКО С. Перше питання у нас було про стан приведення нормативно-правових актів у відповідність до Закону про електронні комунікації. Я хотів би наголосити, що питання в першу чергу оподаткування або тлумачення Податкового кодексу, яке виникло, вирішується не тільки за рахунок того, що надсилаються депутатські запити чи запити від комітету щодо тлумачення і чому відбувається відповідне перекручення або подвійне тлумачення тих чи інших норм Податкового кодексу. Воно вирішується і шляхом внесення змін в Податковий кодекс, які може ініціювати саме ваш комітет. Як на мене, це, можливо, буде найефективнішим з точки зору швидкості, виходом з цієї ситуації. Тобто зараз зареєструвати законопроект, який буде підтриманий учасниками ринку, який сто відсотків приведе глосарій, тобто поняття в Податковому кодексі у відповідність до Закону про електронні комунікації. Саме це стосується приведення у відповідність до Закону про електронні комунікації інших нормативно-правових актів, а саме Податковий кодекс є нічим іншим, як інший нормативно-правовий акт. І це зніме всі питання. Це перший такий коментар до першого питання.

І друге щодо доступу. Дуже багато людей там казали про доступ і таке інше. І як на мене, звертатися або апелювати до громадської думки – це слухна ідея. Але, як на мене, якщо подивитися на країну-агресора, яка зараз відповідно змінює правила гри на тих окупованих територіях нашої країни, то ми побачимо, що вони це роблять під егідою підвищення інформаційної безпеки. І саме тому на сьогоднішній день, якщо ви подивитесь, що відбувається на окупованих частинах нашої країни, ви побачите, що там всі оператори зв'язку мають вільний доступ до до всіх житлових будівель та іншої інфраструктури для розміщення телекомунікаційних мереж. Для цього не треба ні оплачувати ніяких зборів, ні погоджувати нічого, для цього достатньо мати 3 заявки людей, які проживають в будинку, або 3 заявки людей, які проживають, до яких можна надати доступ до телекомунікаційних послуг через використання інфраструктури, будь-то каналізація або опори зв'язку.

Уявіть, 3 заявки і жодний власник інфраструктури, включаючи ОСББ, не мають тобі права відмовити в побудові мереж. І це питання інформаційної

безпеки, бо вони цим беруть і аргументують таку спрощену процедуру доступу до розбудови телекомунікаційних мереж. У нас напевно безпека краща, тому що ми на сьогоднішній день вимагаємо від операторів зв'язку і сплачувати, і якісь технічні умови виконувати з боку тих чи інших володільців інфраструктури. А як на мене, комітет в цьому процесі не відіграє лідируючу роль, хоча мав би відігравати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, дякую вам за коментар.

Я тоді одразу відреагую. От ви сказали, що внесення змін до Податкового кодексу могло бути найшвидше методом вирішення питання. На жаль, за парламентською практикою, можу сказати, що це точно не найшвидший метод вирішення питання і можливо це метод, який взагалі не призведе до вирішення питання, тому що зареєструвати законопроект, підготувати його текст і так далі, це можливо 3-5 відсотків від всієї роботи, а потім, коли профільний Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики буде розглядати цей проект закону, цей комітет буде спиратись на позиції не тільки членів самого комітету, але й на позиції профільних відомств, в тому числі Міністерства фінансів, і з вірогідністю, я думаю, відсотків 99 позиція Міністерства фінансів щодо цих змін до Податкового кодексу буде негативною, а отже і позиція профільного комітету теж буде негативною.

І яку б ініціативу не проявив наш комітет, оскільки не ми є профільним комітетом для такої установи як Міністерство фінансів, то цей законопроект, навіть якщо і буде зареєстрований, він навряд чи буде у сесійній залі підтриманий, якщо він взагалі туди дійде. Крім того, як показує наша практика останнім часом, ухвалення тих чи інших законопроектів, особливо в двох читаннях, це тривалий процес і це точно не буде швидко.

Як на мій погляд, якщо ми кажемо саме про швидкість вирішення питання, то дійсно, як було запропоновано, якщо не помиляюсь, пані Клітною, саме запит на проведення узагальнюючої податкової консультації це може бути більш швидким методом вирішенням проблеми. Але знову ж таки, чи це дійсно її вирішить, ми не знаємо. Але принаймні ми це можемо спробувати зробити і це збільшить імовірність і може призвести до якогось результату.

А щодо ініціативи нашого комітету, то я думаю, казати, що наш комітет є безініціативним, було б абсолютно неправильно. Ми підтримуємо абсолютно все, що необхідно для галузі. Але, на превеликий жаль, не завжди це, скажімо так, доходить до свого завершення, тому що це вирішується не

тільки нашими голосами і не тільки нашими думками, але і членами профільних відомств і членами профільного Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики.

Я так розумію, що з цього питання ще хотів би виступити пан Андрій Кривуца, компанія Vinotel.

Тож я прошу, Андрію, надаю вам слово.

КРИВУЦА А.О. Дякую комітету, Мінцифри та НКЕК за організацію подібних слухань, щоб почути думку ринку.

Також підтримую акценти, на які наголосила пані Тетяна – голова асоціації Телекомпалати. А також хотів би підтримати от з самого початку, пан Олександр Федієнко зробив такий цікавий ракурс на це питання, тому що дійсно у нас є в телекомринку певні сегменти, які розвиваються трошки по-іншому. ... *(нерозбірливо)* і мобільний і фіксований оператор, і інтернет-провайдер.

І в зв'язку з цим у мене питання, коли ми на початку чули список законопроектів, які там вже на фінальному етапі готуються і розробляються, туди не потрапило чотири з них. І один з яких, це порядок перенесення фіксованих номерів, взагалі включений з цього переліку і, наскільки я зрозумів, навіть немає робочої групи, яка його розробляє. Тому звідси питання: чому це питання, яке важливе для фіксований оператор, не потрапило в фокус НКЕК чи Мінцифри? І який стан справ на зараз? Тому що зрозуміло, що це буде сприяти конкурентному середовищу і там кращій роботі з абонентами саме в фіксованому ринку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо представники Мінцифри та НКЕК прокоментують?

ТРОЩЕНКО В.Ю. Давайте я спробую прокоментувати. Дивіться, він не потрапив, а він стоїть в черзі, тому що це питання достатньо складне. Ми проводили 2 роки тому запити з ринку, наскільки це питання важливе, як себе вбачає фіксований зв'язок, для того щоб запровадити послугу саме перенесення номеру фіксованого зв'язку. Наразі ми його залишили на кінець розгляду, тому що не зрозуміло для ринку, наскільки він взагалі розвивається, на фоні того, що головний представник цієї галузі як Укртелеком взагалі втрачає своїх абонентів і цей зв'язок уходить у нас нібито взагалі з ринку.

Загальна тенденція представників країн Європейського Союзу, що на сьогоднішній день ті, хто впровадили перенесення цього номеру, взагалі ця послуга не користується попитом за відсутності такого зв'язку.

Тому ми залишаємо це питання до обговорення, залишаємо це питання для дослідження і довивчення. І я думаю, що якщо з вашого боку, якщо ви говорите, що для вас це дуже важлива тема – перенесення фіксованого зв'язку, то я думаю, що ми створимо ще певні запити для того, щоб зрозуміти, наскільки ринок потребує запровадження такої послуги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Вікторіє.

Я так розумію, що охочих виступити по другому питанню більше немає, тож ми переходимо...

Олександр Павловичу, прошу.

ФЕДІЄНКО О.П. Я хотів би все ж таки, ну ми ж тут всіх заслуховуємо, Леонід Михайлович Ошеров, до вас, а що ви думаєте з приводу того за чий все ж таки рахунок у подальшому утримувати регулятора? От Савчука почув, а все ж таки представника крупного бізнесу, великих мобільних операторів, от ваша думка яка?

ОШЕРОВ Л.М. У п'ятницю буде підведення підсумків ... *(не чути)* І на мою думку, зараз обговорювати це питання недоцільно. Тому я свою думку поки що не буду висловлювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді переходимо до третього питання – щодо реалізації норм, передбачених статтею 67 "Розгортання та експлуатація малопотужних базових станцій" Закону України "Про електронні комунікації".

З цього питання хочу зазначити, що Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації провів роботу з моніторингу ефективності реалізації норм, передбачених статтею 67 Закону "Про електронні комунікації".

У межах моніторингу було здійснено аналіз інформації та даних, отриманих на запит комітету до суб'єктів, які безпосередньо задіяні у процесі розгортання та експлуатації малопотужних базових станцій. Це постачальники електронно-комунікаційних послуг, тобто оператори, державні органи, органи місцевого самоврядування і Нацрегулятор. За результатами був сформований звіт, в якому, перше, узагальнено результати

моніторингу ефективності законодавчого регулювання, розгортання та експлуатації малопотужних базових станцій з урахуванням екологічної проблематики та звісно, що умов правового режиму воєнного стану. І друге, запропоновано висновки рекомендацій за результатами оцінки регуляторного впливу, що були надані на запит.

Зазначений звіт після розгляду на комітеті разом з рекомендаціями слухань буде надіслано всім учасникам цього заходу. Більш детально щодо проведеного моніторингу нам розповість експерт.

Я запрошую до слова пані Ірину Гуменюк – експерта Вестмінстерської фундації за демократію. Пані Ірино.

ГУМЕНЮК І. Доброго дня всім. Дуже дякую за надане слово.

Шановні народні депутати, шановні учасники комітетських слухань, як дійсно було зазначено, комітет вперше, це пілотний проект, який був проведений, і об'єктом для цього постзаконодавчого контролю було обрано саме положення статті 67 щодо розгортання та експлуатації малопотужних базових станцій. Звичайно ми доволі ґрунтовно підійшли до цього питання і підготували анкети для опитування основних суб'єктів, сформувавши запит до Національного регулятора, а також провели відповідно до Закону про правотворчу діяльність саме постзаконодавчий контроль двох вимірів.

Перший вимір був виключно юридичний, тобто оцінка впровадження положень, які передбачені статтею 67 цього закону, а другий – це була оцінка регуляторного впливу. Саме анкети і були розроблені для того, щоб саме оператори електронних комунікацій, представники органів державної влади і місцевого самоврядування дали оцінку, наскільки закон вплинув або допоміг для спрощення порядку розгортання та експлуатації малопотужних базових станцій. Звичайно, що основними нашими завданнями були такі: наскільки норма, нормативні положення мають позитивний ефект, які нормативні приписи не застосовуються на практиці і з яких причин, а чи вплинув закон на спрощення порядку доступу до фізичної інфраструктури при встановленні експлуатації МПБС і як забезпечуються дотримання вимог екологічної безпеки при розгортанні та експлуатації МПБС.

Звичайно, що до першого виміру, тобто юридичної оцінки, ми власними силами провели аналіз і виявили наступне: закон набрав чинності в 2021 році і відповідно до прикінцевих і перехідних положень Кабінету Міністрів і відповідно всім іншим уповноваженим органам давався один рік на прийняття необхідних підзаконних нормативно-правових актів, які би допомогли запровадити або забезпечили реалізацію положень закону. За

результатами нашого аналізу виявилось, що фактично, а саме: 12 лютого 2025 року тільки був прийнятий порядок щодо розгортання малопотужних базових станцій. Тобто темпоральні чинники не були дотримані.

Щодо аналізу, змістовного аналізу положень, то треба зазначити, що дійсно, що стосується фізичних і технічних характеристик до розгортання малопотужних базових станцій, дійсно все врегульовано, все зазначено, все відповідає європейському законодавству. Єдине чого не вистачає в цьому порядку – це те, що стосується моніторингу, тобто яким чином національний регулятор або інші зацікавлені суб'єкти будуть контролювати дотримання тих вимог, які передбачені саме цим порядком. Це є дуже важливим питанням на майбутнє, оскільки за дотриманням директиви, ми знаємо, завжди готуються звіти, щорічні звіти, і саме ця інформація має надходити до цих щорічних звітів.

Другий момент, який виявив юридичний моніторинг, це те, що положення частини другої і третьої цієї статті, на жаль, щодо спрощеного порядку доступу до фізичної інфраструктури, на жаль, досі не реалізовано.

І відповідно ці ж висновки були нами отримані при аналізі тих відповідей, які були надані на наші запитання по наших об'єктах. Основні моменти, треба зазначити, були наступні, що більшість представників органів державної влади і місцевого самоврядування зазначили, що з прийняттям закону, 25 відсотків респондентів зазначили про спрощення адміністративних процедур в частині зменшення кількості документів. 19 відсотків респондентів зазначили, що скоротилися терміни розгляду документів, необхідних для видачі дозволів на доступ до фізичної інфраструктури. 61 відсоток респондентів зазначив, що фактично не вдаються до консультацій з представниками громадськістю щодо розміщення, тобто не консультуються з громадськістю щодо розміщення малопотужних базових станцій.

Щодо відповідей, які дали безпосередньо представники операторів електронних комунікацій, то хочу зазначити, що дійсно сьогодні я, навіть уважно слухаючи перші два запитання, можу зазначити, що всі ці аспекти були так само виявлені нами і вони стосувалися в тому числі розгортання малопотужних базових станцій. Більше того, оператори дійсно підійшли доволі таки серйозно до опитування, зазначали навіть пропозиції, в тому числі і про внесення до славнозвісного Закону про доступ. Були пропозиції про внесення змін в Закон про оренду державного і комунального майна, це саме для того, щоб спростити, щоб спростити адміністративні процедури, які необхідні для розгортання і експлуатації малопотужних базових станцій.

Хочу зазначити, що сама суть моніторингу заключалася в тому, що на підставі аналізу тих відповідей, які були надані нашими респондентами, ми сформулювали основні рекомендації. Здебільшого вони, крім безпосередньо пропозицій про внесення змін до деяких законів, стосувалися дійсно того, що необхідний спеціальний підзаконний нормативно-правовий акт, який би спростив процедуру доступу до фізичної інфраструктури для розгортання і експлуатації МПБС.

Як правильно зазначив головуючий на засіданні сьогоднішньому, ми підготували звіт, він доволі цікавий, з інфографікою. Даються доволі короткі, але змістовні відповіді. І я думаю, що така практика, а вона безпосередньо з тим, як буде введено в дію Закон про нормотворчу діяльність після завершення воєнного стану через рік, це буде щорічною практикою, яку буде здійснювати кожен комітет.

Дякую за увагу. Якщо є запитання, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірино, дякую вам.

Ми ще повернемося до обговорення цього питання, коли всі виступи завершаться.

А зараз запрошую до слова знову Мацика Юрія Йосиповича – директора директорату розвитку інфраструктури широкопasmового доступу до інтернету Міністерства цифрової трансформації України.

Пане Юрію, будь ласка.

МАЦИК Ю.Й. Дякую.

Якщо можна, я почну не з виступу, з запитання до попереднього доповідача. Пані Ірино, скажіть, будь ласка, ваше дослідження досить цікаве. І, як ви чули від попередніх там виступаючих, головна із проблем це якраз фізичний доступ до інфраструктури доступу. А ви зробили таке масштабне дослідження. На вашу думку, ми можемо його використати для того, щоб переконати тих депутатів, крім тих двох, які є сьогодні в цьому залі, для того щоб вони могли скористатися вашим дослідженням і змінити свою думку щодо спрощення доступу до інфраструктури об'єктів доступу, навіть якщо це треба проводити опитування громадян перед їхнім розміщенням? От яка ваша думка, будь ласка?

ГУМЕНЮК І. Так, дивіться, я думаю, що звичайно, всі, абсолютно всі аргументи, які вам допоможуть для того, щоб врегулювати це питання, оскільки, що представники органів державної влади місцевого

самоврядування, що представники операторів, вони одностайні в тій позиції в своїх думках про те, що необхідний спеціальний порядок. Він не буде завеликий, але він буде спрощений. Бо навіть європейська практика, яку ми, звичайно, так само досліджували для того, щоб зробити і порівняти, тобто зрозуміти, яким чином це здійснюється і забезпечується у європейських державах, зазначає, що загальний порядок, який наразі, по великому рахунку, і застосовується, він недостатній, він доволі часто створює перепони для саме розташування і розгортання малопотужних базових станцій.

І тут доволі такий серйозний аспект, він стосується того, що є забруднення візуальне і відповідно це не може бути віддано на самопотік, тому краще врегулювати, ніж це буде робитися без будь-якого...

МАЦИК Ю.Й. Пані Ірино, я вибачаюсь, якщо можна, бо у нас, ми підганяємо вже під регламент, кажуть, що я вже вичерпав свій час.

Скажіть, будь ласка, якщо можна, поділіться, будь ласка, своїм дослідженням і давайте може з вами окремо поспілкуємось стосовно ваших можливостей і результатів цього дослідження, може ми дійсно їх зможемо використати для того, щоб зосередити нашу увагу на тих елементах, де от сьогодні доступ дійсно є проблемним.

Щодо там моєї частинки, про які необхідно було мені сьогодні доповісти, про реалізацію цих норм, ви вже теж про неї зазначили, і в нас є регулятор, який теж про це може сказати, що він вже відповідну постанову прийняв. Реалізація цієї норми в Україні вже для саме базових станцій реалізована, тому тут треба додати нічого не можу, крім того, що все-таки давайте ми з вами десь об'єднаємось і спробуємо проблему доступу, про яку сьогодні говорили всі асоціації, вивести на новий рівень. Домовилися?

ГУМЕНЮК І. Звичайно.

МАЦИК Ю.Й. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Вікторіє Трощенко, якщо є необхідність...

ТРОЩЕНКО В.Ю. Я би передала слово Ірині Юрїївні Чернявській, яка супроводжувала цей процес.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Прошу.

ЧЕРНЯВСЬКА І.Ю. Дякую.

Я можу додати стосовно того, чому цей порядок розгортання малопотужних базових станцій вже прийнятий, як вже було зазначено. Постанова заюстована у лютому поточного року. Чому це прийнято тільки у 2025 році, а не протягом там року з моменту прийняття Закону "Про електронні комунікації"? Тому що дотримувалися суворої послідовності розроблення нормативно-правових актів, суворої логічної послідовності, що стосується користування радіочастотним спектром, адже малопотужні базові станції – це радіообладнання, і для того, щоб розробляти технічні характеристики радіообладнання, а наявність вимог до технічних характеристик до цього радіообладнання вимагає стаття 67 Закону "Про електронні комунікації", спочатку потрібно було прийняти основний і рамковий документ користування радіочастотним спектром, це план розподілу і користування радіочастотним спектром в Україні. Цей план розроблявся всіма органами, які тут присутні, і ринком, і був затверджений в грудні 2023 року постановою Кабінету Міністрів.

Після цього розроблялися два порядки користування радіообладнанням, взагалі всіма типами радіообладнання. І після того, як були затверджені ці порядки, ми розробили знову ж таки із залученням представників ринку цей порядок розгортання малопотужних базових станцій. Абсолютно цей порядок узгоджений, і він впроваджує в Україні цей технічний регламент small cells європейський, узгоджений з представниками наших операторів електронних комунікацій. І ми дуже успішно відзвітували 1 квітня поточного року, скрінінг був по десятому переговорному розділу "Цифрова трансформація і медіа" в Єврокомісії, в тому числі ми відзвітували по прийняттю цього порядку, і звітування було дуже успішним, питань стосовно прийняття цих документів до нас не було.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні учасники, чи є ще охочі взяти слово саме з цього, з третього питання, заключного на наших сьогоднішніх слуханнях? Я так розумію, що охочих взяти слово більше немає.

Тоді ми переходимо до фіналу. Перелік запланованих питань було вичерпано. Ми заслухали виступи всіх бажаючих, всі ваші пропозиції будуть ретельно опрацьовані при підготовці проекту рекомендацій слухань у

комітеті. І на засіданні комітету, сподіваюся, буде прийнято рекомендації, які ми потім оприлюднимо і надішлемо разом зі звітом відповідним органам.

Хто з учасників не подав свої пропозиції до проекту рекомендацій, прошу протягом трьох робочих днів, тобто по п'ятницю включно, надіслати їх для узагальнення до секретаріату нашого комітету.

Також знову ж таки нагадую про ті питання, які стосувалися конкретних кейсів з відмовою у доступі, що я готовий особисто як народний депутат відреагувати і направити депутатське звернення до всіх офіційних інстанцій. Але для цього мені звісно потрібне вхідне звернення як документ, на який я буду спиратися під час підготовки цих звернень. Всі інші питання будуть також додатково опрацьовані і викладені в проекті рекомендацій слухань.

Дякую всім за активну участь.

Бажаю всім гарного зв'язку, мирного неба і всього найкращого. До побачення!